

Protokół

z piątego posiedzenia Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w dniu 26 czerwca 2017r.

W dniu 26 czerwca 2017 roku w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się piąte posiedzenie Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Zgodnie z zarządzeniem nr 59 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2015r. w sprawie powołania Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele jednostki centralnej KSOW i jednostek regionalnych KSOW, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Finansów, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Dolina Raby”, Polskiej Sieci LGD, Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, pełniącej obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Ad 1. Pan Krzysztof Rodzik, Dyrektor Biura Pomocy Technicznej MRiRW, Zastępca Przewodniczącego GR ds. KSOW otworzył posiedzenie, powitał uczestników oraz dokonał krótkiej prezentacji zespołu Biura Pomocy Technicznej MRiRW. Następnie nawiązał do spotkania z samorządami województw, które odbyło się w Koszęcinie, w którym brał udział. Dyrektor poinformował, że podczas spotkania były poruszane kwestie związane z wdrażaniem Pomocy Technicznej, co powinno przyczynić się do usprawnienia omawianych procesów oraz wskazał na potrzebę dyskusji o naborze wniosków partnerskich według nowych zasad, wyraził również nadzieję na otrzymanie istotnych dla Ministerstwa opinii zarówno ze strony samorządów jak i przedstawicieli organizacji partnerskich KSOW.

Następnie dokonano przedstawienia i przyjęcia porządku obrad oraz protokołu z poprzedniego posiedzenia. Pan Dyrektor Rodzik zaproponował wycofanie z porządku obrad punktu 5 „Propozycja zmiany Planu działania KSOW na lata 2014-2020, wynikająca z § 24 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”, uzasadniając potrzebą szczegółowego opracowania danych we współpracy JC KSOW z IZ MRiRW. Pan Dyrektor Rodzik poinformował, że uchwała w ww. sprawie zostanie podjęta w trybie obiegowym, wraz z Planem Komunikacyjnym i zostanie przekazana członkom Grupy Roboczej najpóźniej na 14 dni przed terminem przygotowania planu działania, tj. 24 lipca 2017 r., do czego obliguje ustawa ROW.

W związku z poruszeniem ww. kwestii pani Anna Dybowska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego zaproponowała zorganizowanie dodatkowego spotkania z samorządami w celu przedyskutowania ustaleń ws. Planu Działania

KSOW na lata 2014 -2020, co spotkało się z poparciem przedstawicieli pozostałych samorządów wojewódzkich, wobec czego sformułowane zostały dwie propozycje:

- Zaniechanie dyskusji w temacie Planu Działania na niniejszym posiedzeniu z uwagi na przewidywane znaczne modyfikacje dokumentu wprowadzone przez IZ i organizację spotkania roboczego poświęconego tej kwestii w terminie 5 lipca 2017 r. Rozesłanie zmienionego Planu Działania w trybie obiegowym 10 lipca 2017 r. i zatwierdzenie Planu Działania do dnia 24 lipca 2017 r.
- Zaniechanie dyskusji w temacie Planu Działania na niniejszym posiedzeniu, przedstawienie uwag do Planu Działania przez członków Grupy Roboczej, następnie opracowanie ostatecznej wersji w porozumieniu JC KSOW z IZ MRiRW i przesłanie ostatecznej wersji w trybie obiegowym do 10 lipca 2017 r. jednostkom KSOW oraz akceptacja planu działania przez grupę roboczą do dnia 24 lipca 2017 r.

W dyskusji zabrał głos Pan Krzysztof Kwatera i prosił o bardzo krótki dokument wprowadzający do zmian w Planie Działania.

Pan Krzysztof Rodzik poprosił o przerwanie dyskusji i powrót do omawiania porządku obrad.

Zgodnie z porządkiem obrad Pan Dyrektor Rodzik zarządził głosowanie za przyjęciem zmienionego porządku obrad. Postanowiono także o zwołaniu w terminie 5 lipca 2017 r. roboczego spotkania członków GR ds. KSOW dotyczącego zmian w Planie Działania na lata 2014-2020 oraz przesłaniu wypracowanych zmian w trybie obiegowym członkom GR ds. KSOW w terminie do 10 lipca 2017 r. oraz akceptacji zmian do 24 lipca 2017 r.

Zmieniony porządek obrad został przyjęty. Spośród 43 osób uprawnionych, w głosowaniu udział wzięły 33 osoby, za było - 30 osób, przeciw - 0, wstrzymały się -3 osoby.

Spotkanie przebiegało według następującego porządku:

1. Otwarcie posiedzenia przez Pana Ryszarda Zarudzkiego Podsekretarza Stanu w MRiRW, Przewodniczącego Grupy Roboczej ds. KSOW.
Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad oraz przyjęcie protokołu z czwartego posiedzenia Grupy Roboczej ds. KSOW z dnia 20 grudnia 2016 r.
2. Sprawozdanie roczne z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016 - *Krzysztof Kwiatkowski, Jednostka Centralna KSOW, FAPA*
Dyskusja i głosowanie nad uchwałą w sprawie projektu sprawozdania rocznego z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016.
3. Propozycja zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 – *Sylwia Kalinowska, Krzysztof Kwiatkowski JC KSOW, FAPA*
- Opinie grup tematycznych na temat zmiany Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie ich kompetencji:
 - *Henryk Skórnicki, Przewodniczący Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich;*
 - *Witold Magryś, Przewodniczący Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER*

Dyskusja i głosowanie nad uchwałą w sprawie akceptacji zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017

4. Syntetyczna informacja na temat środków zaplanowanych do wydatkowania w 2017 r. w ramach KSOW (na podstawie projektu Planu operacyjnego na lata 2016-2017) – *Ryszard Kogut, Joanna Pręgowska IZ BPT*
5. Wolne wnioski, sprawy różne
6. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia

Następnie Pan Dyrektor Rodzik poprosił członków Grupy o przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia, w dniu 20 grudnia 2016 r., który był opiniowany w terminie i z zachowaniem trybu przewidzianego w regulaminie GR ds. KSOW. Protokół został przyjęty przez aklamację.

Ad 2. W dalszej części posiedzenia, zgodnie z porządkiem obrad, Pan Krzysztof Kwiatkowski z Jednostki Centralnej KSOW, przedstawił Sprawozdanie roczne z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016. Sprawozdanie zawierało informację na temat realizacji działań KSOW, analizę efektów realizacji działań objętych Planem działania KSOW 2014-2020 w ujęciu finansowym i ilościowym, opis podjętych działań w odniesieniu do ewaluacji, w tym ewaluacji strategii komunikacji PROW 2014-2020, podsumowanie głównych problemów napotkanych podczas wdrażania KSOW oraz podjętych środków naprawczych, kroki podjęte w celu zapewnienia upowszechniania programu, kroki podjęte w celu realizacji działań zapewniających zaangażowanie partnerów (o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) oraz informację o przeprowadzonych kontrolach w ramach realizacji planów operacyjnych oraz ich wyników.

Po prezentacji głos zabrał pan Krzysztof Rodzik, który poruszył, wynikającą ze sprawozdania, kwestię niekorzystnej dla Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, nadmiernej koncentracji wydatkowanych środków w działaniach nr 10 i 13. Komisja Europejska jak i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dążą, by działania 10 – 13 były działaniami dodatkowymi. Jak wynika jednak z analizy przeprowadzonej przez Jednostkę Centralną stały się one działaniami podstawowymi. Trend ten należy odwrócić. Pan Dyrektor Rodzik nawiązał do IV posiedzenia Grupy Roboczej w grudniu 2016, na którym zaprezentowano sposób wydatkowania alokacji pozwalający, drogą ewolucji, położyć większy nacisk na wydatkowanie środków w działaniach podstawowych 1 – 9.

Poinformował również, że w punkcie 6 porządku obrad znajduje się miejsce na dyskusję dotyczącą tej kwestii, gdzie zostanie przedstawiona analiza wykonana przez Wydział Zarządzania KSOW w Biurze Pomocy Technicznej, mówiąca o rzeczywistym rozkładzie środków. Na pewno przy okazji kolejnego Planu Operacyjnego na lata 2018 – 2019, który prawdopodobnie będzie procedowany jesienią tego roku, zostaną wskazane konkretne rozwiązania i alokacje do działań dodatkowych. Odwołując się do swojej wypowiedzi z grudnia 2016 r. stwierdził, że nie możemy wydawać dużej ilości środków w działaniach dodatkowych, mimo tego, iż cieszą się one największą popularnością z uwagi na łatwość aplikacji. Przyszłe plany zakładają odejście od wydatkowania budżetu na działania 10 - 13, jeżeli faktycznie pozostaną one w zmienionym Planie Działania na lata 2014 -2020.

Następnie Pan Dyrektor Rodzik zaprosił uczestników do dyskusji w sprawie sprawozdania rocznego z realizacji Planu działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016.

W związku z brakiem głosów w dyskusji na temat ww. sprawozdania Pan Krzysztof Rodzik przeszedł do głosowania nad Uchwałą nr 19 Grupy Roboczej ds. KSOW z 26 czerwca 2017 roku w sprawie rocznego sprawozdania z realizacji Planu Działania KSOW na lata 2014-2020 za rok 2016. Uchwała została przyjęta. Spośród 43 osób uprawnionych w głosowaniu udział wzięły 34 osoby, za głosowały - 34 osoby, przeciw - 0, wstrzymało się - 0. W głosowaniu wzięła udział również pani Joanna Pilecka z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, która uczestniczyła w posiedzeniu od prezentacji tego punktu programu obrad. Uchwała stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Ad 3. W następnym punkcie programu Pan Krzysztof Kwiatkowski przedstawił propozycję zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016 – 2017 z wyłączeniem działania 8 Plan Komunikacyjny.

Zmiana planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 wynikała z zakończonego konkursu nr 1/2017 ogłoszonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na wybór operacji oraz ze zgłoszenia nowych operacji własnych do realizacji w 2017 roku przez IZ oraz jednostki wsparcia sieci. Ponadto na wniosek IZ, jednostek regionalnych KSOW, CDR, ODR-ów usunięto niezrealizowane operacje oraz dokonano zmian w operacjach w zakresie m.in. terminów realizacji operacji, wskaźników, grupy docelowej, dostosowania budżetów poszczególnych operacji do faktycznie poniesionych kosztów.

Następnie, zgodnie z programem posiedzenia, Pan Krzysztof Rodzik oddał głos Panu Henrykowi Skórnickiemu, Przewodniczącemu Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, który przedstawił opinię Grupy Tematycznej ds. innowacji na temat zmiany Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie kompetencji tej grupy. Dyrektor Skórnicki poinformował, że Grupa Tematyczna ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich pozytywnie zaopiniowała zmiany dla działań: Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy oraz Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich

W dalszej kolejności Pan Krzysztof Rodzik poprosił Pana Witolda Magrysia Przewodniczącego Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER o przedstawienie opinii grupy na temat zmian Planu operacyjnego KSOW na lata 2016 – 2017 w zakresie kompetencji tej grupy. Pan Przewodniczący Magryś poinformował, że grupa pozytywnie zaopiniowała zmiany Planu operacyjnego w zakresie działania 4 Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania, w tym zapewnienie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej.

Następnie Pan Krzysztof Rodzik zaprosił uczestników do dyskusji w sprawie zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016 – 2017 oraz poprosił o opinie dotyczące naboru wniosków partnerskich w ramach konkursu nr 1/2017, o doświadczenia i przemyślenia w tym zakresie, zarówno od strony Partnerów jak i od strony jednostek wybierających.

Głos zabrał Pan Witold Magryś wskazując na dość krótki okres realizacji. Dyrektor Rodzik odnosząc się do wypowiedzi Pana Magryśa stwierdził, że rzeczywiście okres realizacji jest krótki, wynika to z procesu legislacyjnego, który zakończył się na początku tego roku i od razu został ogłoszony konkurs. Pierwsze listy rankingowe zaczęły się pojawiać 24 maja 2017 r., w tym z JC KSOW i od tego czasu partnerzy KSOW mieli już pewność co do finansowania zgłoszonych operacji, chociaż umowa z partnerami będzie podpisana dopiero po akceptacji dwuletniego Planu operacyjnego na lata 2016-2017 a więc pierwsze wezwania do zawarcia umowy mogą zostać wysłane następnego dnia po posiedzeniu. Dyrektor Rodzik powiedział również, że nic nie stało na przeszkodzie aby projekty były realizowane w dzień po złożeniu wniosku, na to pozwalała dokumentacja konkursowa, choć faktycznie realizacja odbywała się na odpowiedzialność partnerów, ponieważ nie było wiadomo, czy operacja została wybrana w konkursie. Wszyscy partnerzy od samego początku znali zasady – nikt nie może mieć teraz pretensji o zbyt krótki okres realizacji. Dyrektor zaznaczył, że już na etapie opiniowania dokumentacji konkursowej, wszyscy wiedzieli jakie będą terminy realizacji operacji w bieżącym roku i można było odpowiednio wcześniej przewidzieć czas na realizację operacji. Dalej podkreślił, że jest pewien, że wszystkie operacje zostaną zrealizowane zgodnie z założeniami. W dalszej części wypowiedzi nawiązał do alokacji na działania 1 – 9, tj. działania podstawowe informując, że to są te operacje, które Ministerstwo chciałoby by były realizowane. Działania 10 – 13 mają być rzeczywiście działaniami dodatkowymi i tutaj jest duża praca po stronie jednostek wsparcia sieci ale też po stronie partnerów, po stronie grup tematycznych. Ministerstwo wychodząc naprzeciw potrzebom, chociażby lokalnych grup działania, dosyć dużą alokację przewidziało w działaniu 4 na konkurs w ramach partnerów krajowych – 2,5 mln zł, natomiast został złożony jeden wniosek na ok. 100 tys. zł. Dyrektor Rodzik na koniec swojej wypowiedzi, zwracając się do uczestników posiedzenia, powiedział, „najpierw słyszymy z różnych stron, że jest potrzeba realizowania szkoleń dla różnych beneficjentów, różnych partnerów, w tym LGD a później dostajemy jeden wniosek w ramach dosyć dużej alokacji przeznaczonej na działanie 4”. Dyrektor dodał, że widoczna jest duża potrzeba aktywizowania partnerów do składania wniosków i realizacji operacji. To praca do wykonania również przez Grupę tematyczną ds. podejścia LEADER.

W dalszej części posiedzenia Pan Paweł Czystoń z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Pani Małgorzata Sibińska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego zgłosili wnioski o zmiany w dwuletnim Planie Operacyjnym KSOW na lata 2016-2017 wynikające z oczywistych omyłek i błędnego przepisania danych z wniosków partnerów KSOW.

Następnie głos zabrał Pan Krzysztof Rodzik i zapytał czy wszyscy partnerzy, którzy zostali wybrani sygnalizują chęć podpisania umowy?

Głos zabrała Pani Małgorzata Sibińska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i poinformowała, że jeden partner zrezygnował z realizacji operacji, w której zaplanowane było przedsięwzięcie, które się odbyło w weekend przed posiedzeniem Grupy Roboczej ds. KSOW. Operacja dotyczyła „Krajowego Święta Truskawki w Buczku”, które objęte też było patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z uwagi na dofinansowanie z samorządu województwa. Przekazała też prośbę partnerów, żeby przyspieszyć pracę nad księgą wizualizacji i znaku, ponieważ to jest duże utrudnienie, gdyż zgodnie z dokumentami są kary za umieszczenie niepoprawnych logotypów.

Następnie głos zabrał Pan Krzysztof Kwatera. Poinformował, że do 21 lipca 2017 r. można zgłaszać wnioski w konkursie o Puchar Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na najlepszą publikację o lokalnych i regionalnych kulinariach, poinformował również, że informacje dotyczące konkursu znajdują się na stronie internetowej LGD „Dolina Raby”.

W dalszej części wypowiedzi Pan Kwatera podziękował za prezentację dotyczącą zmian dwuletniego planu operacyjnego, powiedział, że zmiany są pozytywne oraz odniósł się do przedsięwzięcia AGROTRAVEL. Powiedział, że w tym roku Ministerstwo nie finansuje tego przedsięwzięcia a to jego zdaniem jest istotna kwestia, a z kolei bardzo wyraźnie wzrosła kwota na „Odpoczynek na wsi” i 9 dodatkowych imprez - wzrost z 200 na prawie 470 tys. zł. Powiedział, że jest to ważna zmiana, ponieważ pokazuje ona, że zmieniliśmy udział w tak dużej imprezie na rzecz kilku mniejszych i jest to konsekwencja wcześniejszych dyskusji grupy i to go cieszy. Odniósł się także do wypowiedzi Pana Skórnickiego dotyczącej braku zgłoszeń partnerów w ramach SIR. Pan Kwatera powiedział, że po przejrzeniu planów WODR-ów, widoczny jest brak zainteresowania partnerów SIR realizacją operacji. Powiedział dalej, że miała być zasada 40 % środków na operacje partnerskie i WODR-y pewnie mają tak samo. Przy braku wniosków partnerskich jest to problem. Należy w związku z tym zintensyfikować aktywizowanie partnerów i nie powinniśmy się tylko ograniczać do samego naboru. Oczywiście jeśli jest dużo chętnych, może nie ma takiej potrzeby, ale w sytuacji gdy nie ma wniosków w naborze, może jednak trzeba byłoby robić coś w rodzaju warsztatów – może jakaś grupa potencjalnych partnerów się zbierze, spróbują razem rozmawiać. Pan Kwatera poinformował również, że uczestniczy w różnych seminariach europejskich i tam praktycznie zawsze jest ten sam model – dwa, trzy przykłady i warsztaty, a z kolei na warsztatach znów dwa, trzy przykłady a później dyskusja. Dalej powiedział, że nie przesądza, że zaraz przyniesie to wielki efekt, ale jest większa szansa, że coś się może wykreuje, ale przede wszystkim może się uda pobudzić do wspólnych działań - projektów, bo sieć, to nie powinno być jego zdaniem tylko ocena projektów. W LGD-ach, jest takie samo poczucie, że ich rolą jest nie tylko przyjmowanie wniosków ale także wychodzenie do społeczności i do pobudzania do nowych projektów. Na zakończenie wypowiedzi dodał, że może właśnie w działaniach podstawowych powinno być organizowane więcej aktywizujących warsztatów, co by spowodowało „wykluwanie się” partnerskich projektów.

Pan Krzysztof Rodzik podziękował panu Kwaterze za głos w dyskusji i zapytał czy Dyrektor Skórnicki będzie chciał się odnieść do wypowiedzi Pana Kwatery oraz wskazał, że SIR czyli działania 2 i 5, które wdraża CDR i WODR-y, to tak naprawdę tylko w działaniu nr 5 są operacje partnerskie. W działaniu nr 2 nie ma partnerów i trochę w innym montażu,

nie tak jak w pozostałych działaniach tj. 40 % projekty własne, 60% partnerskie, tylko na odwrót. Dodał, że rzeczywiście być może trzeba dokonać jakiejś intensyfikacji, natomiast działanie 5 jest na tyle specyficznym działaniem dotyczącym Współpracy, że tutaj poprosiłby o ewentualną dodatkową wypowiedź do kwestii poruszonej przez Pana Kwaternę, Pana Przewodniczącego Grupy Tematycznej ds. innowacji, jeśli jest taka możliwość.

Pan Henryk Skórnicki, odnosząc się do wypowiedzi Pana Kwaterny oraz Pana Dyrektora Rodzika poinformował, że na posiedzeniu grupy ds. innowacji ustalono, że na następnym posiedzeniu we wrześniu podjęte zostaną prace mające celu ustalenie pewnych obszarów priorytetowych, jak również działań, które by wiązały się z większą aktywizacją i zainteresowaniem partnerów. Nawiązując do swojej wcześniejszej wypowiedzi wskazał, że grupa liczy 44 osoby. Zamierzeniem grupy jest powołanie, na wzór tzw. Focus Group funkcjonujących na poziomie Europejskiej Sieci, Grup Zadaniowych. Na posiedzeniu grupy we wrześniu wstępnie ustalony zostanie zakres tematyczny tych Grup Zadaniowych. Powiedział dalej, że grupa dołoży starań, żeby do końca roku co najmniej cztery grupy zadaniowe podjęły działania, co powinno mieć korzystny wpływ na zwiększenie liczby partnerów. Do prac w Grupach zadaniowych zostaną zaproszeni nie tylko członkowie Grupy Tematycznej ale również przedstawiciele innych instytucji. Według przyjętych kryteriów i zasad będą mieli możliwość nawiązać kontakty jak również porozumienie partnerskie w kontekście tworzenia wspólnych projektów i większego wpływu Grupy Tematycznej na funkcjonowanie sieci.

Następnie głos zabrała Pani Katarzyna Orzechowska z Departamentu Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej MRiRW, podziękowała Panu Kwaternę za miłe słowa dotyczące promocji turystyki wiejskiej. Dodała, że jest to efekt zmiany kierunku promocji turystycznych funkcji obszarów wiejskich, które mają też swoje odzwierciedlenie w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* zatwierdzonej w bieżącym roku i w *Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi* na lata 2015-2019. W kontekście priorytetów i działań Planu działania KSOW na lata 2014-2020 zgłosiła postulat aby rozważyć uwzględnianie projektów z zakresu turystyki wiejskiej w działaniu 6. Podkreśliła, że jednym z ważnych działań w ramach projektu „Odpoczywaj na wsi” jest integracja środowiska turystyki wiejskiej i agroturystyki z sektorem turystycznym i upowszechnianie wiedzy na temat turystycznych funkcji obszarów wiejskich.

Pan Piotr Marzec z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego poinformował, że w ramach naboru wniosków do urzędu wpłynęło w sumie 77 projektów, z czego, jedną trzecią wniosków zgłosił jeden partner. Stwierdził dalej, że jeśli mamy za chwilę ogłaszać nowy nabór i mamy aktywizować partnerów, do których jeszcze nie dotarliśmy – chcielibyśmy żeby nie było takiej sytuacji, że jeden partner przejmie olbrzymią pulę środków wyrzucając innych poza limity finansowe. Zaproponował, żeby zastanowić się nad rozwiązaniem, które ograniczałoby dostęp do finansowania dla jednego partnera – po 1 projekcie w ramach jednego działania. Zgłosił do rozważenia propozycję, żeby dać możliwość składania projektów nie tylko mocno wyspecjalizowanym partnerom.

Pan Krzysztof Rodzik odnosząc się do wypowiedzi Pana Marca zapytał, czy ideą jest jak najwięcej partnerów, czy jak najlepsze projekty? W opinii Pana Dyrektora Rodzika z poziomu Ministerstwa, lepiej jest mieć 1 partnera, który zrobi 10 dobrych projektów, niż 10 partnerów, którzy zrobią 10 niezależnych, różnych, o wiele słabszych projektów. Ale oczywiście każda dobra propozycja jest warta rozważenia.

Pani Anna Dybowska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odnosząc się do wypowiedzi Pana Dyrektora Rodzika powiedziała, że z poziomu regionów to nie do końca jest to słuszne. Również z punktu widzenia PROW-u, też lepiej chyba dać wielu partnerom możliwość realizacji projektu niż powiedzmy 30 projektów oddać ODR, bo oni są dobrzy w tym co robią ale aktywizując mieszkańców obszarów wiejskich do realizacji PROW-u to z punktu widzenia celów Programu byłoby lepiej mieć więcej partnerów niż jeden ODR. Dziękując się doświadczeniami z naboru wniosków partnerskich w 2017 Pani Dybowska dodała, że właściwie wyeliminowani zostali drobni partnerzy, niebogaci, którzy nie są w stanie prefinansować operacji. Poinformowała, że samorząd dbając o małych partnerów, realizując operacje własne angażuje drobnych partnerów. Jako przykład podała przedsięwzięcie „Wieś na weekend”. Powiedziała, że w naborze 2017 zmieniona została zupełnie, optyka i cel konkursu, żądając od partnerów żeby skupili się na promocji projektów PROW, które są realizowane na terenach ich gmin. Stwierdziła, że mimo, że zrobili szkolenie i informowali na stronie internetowej, że cel projektu jest inny, efekt był taki, że dostali o wiele mniej zgłoszeń a z tego część została odrzucona jako niespełniająca celu konkursu. Powiedziała, że to wymaga od samorządu dużo pracy i samorządy tę pracę wykonują. Przeszkodą dla samorządów jest 25 % środków na funkcjonowanie, które nie pozwala na prowadzenie działań informująco-aktywizujących wśród partnerów. W dalszej wypowiedzi Pani Dybowska zapytała czy w związku z ograniczeniami finansowymi na funkcjonowanie istnieje szansa na to, żeby to zmienić. Dodała, że projekty własne nie są realizowane dla urzędu. Są to projekty, które realizowane są na rzecz partnerów. W naborze wniosków partnerskich w 2017 roku na operacje partnerskie dla województwa przeznaczone były środki w wysokości 550 tysięcy zł, spłynęło 21 projektów, z tego część zostało odrzuconych jako niezwiązane z celem i działaniem KSOW-u, zostało zaledwie 9 projektów na niecałe 330 tysięcy zł. Pani Dybowska wyraziła obawę, że jeżeli zmieniony zostanie Plan Działania i nie zostanie wykonana duża praca w zakresie informowania partnerów o zmianach to w następnym naborze będzie jeszcze mniej projektów.

Pan Krzysztof Rodzik odnosząc się do wypowiedzi Pani Dybowskiej poinformował, że w przypadku Ministerstwa na 29 projektów zatwierdzonych do realizacji, wnioskodawcami jest 23 partnerów, więc chyba nie do końca zawsze tak jest, że pojedynczy partner realizuje większość operacji. Rzeczywiście niektórzy partnerzy mają więcej niż jeden projekt, ale procentowo nie wygląda to tak źle. Odnosząc się do edukacji partnerów powiedział, że jest to rola Ministerstwa oraz samorządów. Dodał dalej, że nie przez przypadek zorganizowane było szkolenie dla beneficjentów i partnerów dotyczące konkursu na operacje partnerskie. Planowane są kolejne szkolenia dla partnerów i dla beneficjentów dotyczące naboru wniosków partnerskich. Partnerzy muszą się nauczyć pisania wniosków. Jeśli chodzi

o delegacje służbowe pracowników jednostek wsparcia sieci w celu aktywizacji partnerów, na ten moment środki są dostępne w ramach alokacji 25% dla każdej jednostki. Funkcjonowały one również w poprzedniej perspektywie, a te delegacje można też rozliczać w ramach projektów własnych w Planie operacyjnym KSOW.

Pani Bogumiła Parzych z Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych odnosząc się do wypowiedzi Pana Dyrektora Rodzika powiedziała, że jeżeli KSOW ma wspierać ODR-y, to rzeczywiście pisanie projektów dla doradców zatrudnionych w ODR-ach nie jest trudne. Mogą zabrać całą większość a nawet całą pulę środków. Natomiast wydaje się, że KSOW ma przede wszystkim wspierać oddolne inicjatywy, LGD, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia kół gospodyń wiejskich i tam powinno się sięgać po środki na starcie tej działalności, na lokalną inicjatywę, na wspieranie mieszkańców obszarów wiejskich. Napisanie dzisiaj takiego projektu nie jest łatwe. Jeżeli zakładamy, że w stowarzyszeniach czy kołach gospodyń wiejskich gdzie jest zatrudniona jedna osoba albo społecznie działająca – rzeczywiście napisanie takiego projektu jest ogromnym wysiłkiem, realizacja i rozliczenie jeszcze większym. Jeśli nawet dzisiaj mówi się, że niektórzy wygrali ale nie do końca czytali jeszcze te umowy to można zadać pytanie: Czy konkursy na realizację operacji partnerskich są dla wyspecjalizowanych jednostek, tak jak pan Dyrektor powiedział, że lepiej dla ODR-ów, czy usprawniamy, ułatwiamy działanie organizacji i podmiotów, które budują i aktywizują społeczność wiejską? Z tym pytaniem zwróciła się do Dyrektora Rodzika.

Pan Krzysztof Rodzik odnosząc się do wypowiedzi Pani Parzych uszczegółowił, że nie powiedział, że środki są dla WODR-ów, tylko dla najlepszych partnerów, którzy złożyli najlepsze projekty. Podkreślił, że woli 10 dobrych projektów jednego partnera, niż 10 partnerów składających 10 słabych projektów i jego stanowisko w tej kwestii nie zmieniło się od półtora roku. Dobrzy partnerzy z dobrymi projektami. Nie było słowa o wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego, to jest kasus województwa mazowieckiego i dlatego się do tego odniósł. Odpowiadając na pytanie Pani Parzych Dyrektor Rodzik stwierdził: konkurs jest otwarty, zasady konkursowe są dla wszystkich takie same i powiedział, że nie może, a nawet nie chce mówić nikomu kto ma i gdzie składać projekty. Jeśli WODR-y, czy jakkolwiek inny partner składają dobre projekty, koła gospodyń wiejskich, czy instytuty – będą składały dobre projekty, to chciałby, żeby tam trafiało dofinansowanie. Odpowiadając na drugie pytanie zadane przez Panią Parzych kto ma dostawać te środki? Pan Dyrektor powiedział, że inicjatywy oddolne są rzeczywiście istotne, wręcz bardzo istotne. Jednakże zgodnie z tym, co mówił na poprzednim posiedzeniu Grupy Roboczej ds. KSOW, nie ma służyć finansowaniu projektów dla samego finansowania i rozwijania oddolnych inicjatyw, choć są one niezwykle istotne. Ideą KSOW-u od samego początku jego istnienia, tak samo w poprzedniej perspektywie jak i obecnej jest poprawa jakości wdrażania PROW. Dyrektor dodał, że ma nadzieję, że to co powiedział daje odpowiedź dla kogo mają być wydatkowane środki. Na dobre projekty, dzięki którym PROW będzie jakościowo lepszy.

Pan Krzysztof Janiak, Zastępca Dyrektora CDR w Brwinowie, nawiązał do wypowiedzi uczestników posiedzenia odnośnie informacji dotyczącej aktywności Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego w ramach naboru wniosków partnerskich

wyjaśniając, że to nie jest prawda, że ODR-y dominują, czy przejmują większość środków w ramach konkursu na wnioski partnerskie. Podkreślił, że Pani Parzych zwróciła uwagę, z którą on się zgadza, że wygrywają jednostki, które są bardzo sformalizowane i które są solidnymi instytucjami. Jednostki, które mają zaplecze finansowe, mogą poczekać na wpływy finansowe, mają duży potencjał kadrowy. Przez to może cierpią mniejsze stowarzyszenia czy koła gospodyń wiejskich, które nie mają potencjału, bo tak jak powiedziała Pani Parzych, przygotowanie wniosku to jest duży wysiłek a rozliczenie i zrealizowanie, jeszcze większy. Jednostki instytucjonalne mogą sobie z tym łatwiej poradzić i dlatego wygrywają, wśród nich ODR-y, ale nie w większości. Natomiast wygrywają właśnie jednostki z potencjałem, z pieniędzmi. Może trzeba byłoby się zastanowić, co zrobić, żeby złagodzić pewne wymagania programu, bo rzeczywiście jest to duży wysiłek dla jednostek słabych instytucjonalnie i finansowo. Pan Dyrektor Janiak dodał, że można robić szkolenia, spotkania, można zachęcać, natomiast jeśli instytucja nie znajdzie korzyści dla siebie, bo więcej poniesie kosztów i wysiłków niż później dostanie środków to nie weźmie udziału. Więc może by się zastanowić, jak wskazać większe korzyści dla tych instytucji.

Pani Renata Sternalska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w nawiązaniu do przedmówców, powiedziała, że wydaje się, że nie chodzi tylko o potencjał finansowy tych partnerów, ale jak zbudowany był proces oceny wniosków, przyznania punktów. Jeżeli w kryteriach tematycznych mieliśmy możliwość uzyskania większej ilości punktów za szerokie zakresy tematyczne wydarzeń, to siłą rzeczy np. na szkoleniu, które organizowaliśmy dla partnerów jeszcze przed pisaniem wniosku – co bardziej sprytni i doświadczeni w pisaniu wniosków partnerzy zwrócili uwagę na to, że większą szansę wyboru miały projekty o szerokim zakresie tematycznym (choć podczas szkolenia niektóre z nich będą potraktowane marginalnie). Dodała dalej, że rzeczywiście mówiąc o potencjale instytucjonalnym, podmioty takie jak ODR, samorząd rolniczy, gminy czy starostwa potrafiły przygotować takie wnioski, które uzyskały duże ilości punktów i siłą rzeczy przy spełnieniu wszystkich wymaganych, podstawowych kryteriów, mając większą ilość punktów znalazły się na szczycie operacji wybranych, właśnie ze względu na szerokie zakresy tematyczne tych operacji. W tym kontekście mali partnerzy dysponując małymi środkami i małymi możliwościami współpracy nie mają żadnych szans przy takim sposobie oceny wniosków. Podkreśliła, że w ocenie samorządu i spojrzeniu, jacy partnerzy znaleźli się na listach, rzeczywiście duża rola jest większych i doświadczonych partnerów, zapraszających do współpracy partnerów mniejszych. Bo ci mniejsi przy szerokim zakresie tematycznym a własnych małych możliwościach tak finansowych jak i związanych z brakiem zaplecza na organizację imprezy o szerokim spektrum tematycznym, przestaną za chwilę w ogóle pojawiać się w operacjach. Pani Renata Sternalska dodała, że jeżeli mówimy tutaj o roli sieci, to może rzeczywiście warto punktować za budowanie sieci, czy większej grupy partnerów zaangażowanych w realizację właściwego projektu niż za szeroki zakres tematyczny projektu. Dotychczas, w ostatnim naborze, szliśmy w kierunku przyznania punktów im szerszy zakres tematyczny, tym większa ilość punktów, tym wyżej na liście.

Pani Katarzyna Krawczyk z Jednostki Centralnej powiedziała, że jeśli chodzi o wskazywane przez partnerów KSOW tematy, rzeczywiście może to stanowiło pewien

problem, że niektórzy partnerzy wskazywali znaczną liczbę, nawet czasami za dużo tematów, po to tylko, żeby zdobyć więcej punktów, ale każdy zaznaczony temat trzeba było uzasadnić, wykazać związek z operacją, nie wystarczyło jedynie zaznaczyć, tak jak zresztą w przypadku priorytetów i działań, trzeba było dokładnie sprawdzić, czy one się mieszczą w danym działaniu czy priorytecie. Kolejną sprawą jest sprawdzenie, czy wszystkie wskazane tematy zostaną zrealizowane na etapie realizacji umowy. Tak samo jest z priorytetem i działaniem, które partner wybrał. Nie może być tak, że to co wpisał nie zostanie zrealizowane. Więc trzeba położyć nacisk na to, by później to wszystko, co zadeklarował partner, zostało zrealizowane i dokładnie sprawdzić wykonanie postanowień umowy na etapie rozliczenia, po złożeniu wniosku o refundację kosztów. Będzie trzeba wyegzekwować od Partnera to wszystko do czego się zobowiązał we wniosku, bo w umowie są konkretne postanowienia dotyczące zobowiązań partnera, czego będziemy oczekiwali, dlatego też uczulam, że nie wystarczyło zaznaczyć jakąś liczbę tematów, dany priorytet, cel KSOW czy działanie tylko trzeba je zrealizować.

Następnie głos zabrała Pani Anna Dybowska i poddała pod rozważenie czy bardziej wartościowy jest projekt, który zakłada realizację wszystkich tematów czy może ograniczyć liczbę punktów do 4 niezależnie od liczby wybranych tematów.

Pani Aneta Gajger, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego zapytała czy jest szansa na ogłoszenie konkursu na nabór wniosków partnerskich jeszcze w 2017 roku oraz zawnioskowała o możliwość dwukrotnego poprawiania wniosków o wybór operacji przez partnerów KSOW.

Pan Dyrektor Rodzik nawiązując do wypowiedzi Pani Gajger poprosił o uwagi do dokumentacji konkursowej dla następnego naboru w formie pisemnej.

Z uwagi na brak dalszych głosów Dyrektor Rodzik zarządził głosowanie nad uchwałą w sprawie akceptacji zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017. W wyniku głosowania przyjęto uchwałę nr 20 w sprawie akceptacji zmiany dwuletniego Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 (załącznik nr 3 do protokołu). Spośród 43 osób uprawnionych w głosowaniu udział wzięły 34 osoby, za głosowały - 34 osoby, przeciw - 0, wstrzymało się -0.

W dalszej części posiedzenia Pan Ryszard Kogut z Biura Pomocy Technicznej MRiRW przedstawił syntetyczną informację na temat środków zaplanowanych do wydatkowania w 2017 r. w ramach KSOW przygotowaną na podstawie projektu Planu operacyjnego na lata 2016-2017.

Informacja zawierała m.in. założenia dotyczące podziału środków w 2017 r. na działania planu działania KSOW na lata 2014-2020 na projekty własne/ partnerskie oraz propozycję ich podziału, informację o wysokości planowanych wydatków na 2017 rok opracowaną w oparciu o zmieniający plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017 oraz wyniki przeprowadzonej analizy z uwzględnieniem wydatków w latach 2015-2017 w podziale na poszczególne jednostki wsparcia sieci oraz MRiRW.

Po zakończeniu prezentacji Pana Ryszarda Koguta na posiedzenie Grupy Roboczej ds. KSOW przybył Pan Ryszard Zarudzki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pan Dyrektor Rodzik nawiązując do wystąpień na posiedzeniu Grupy roboczej powiedział, że Komisja Europejska zwraca szczególną uwagę na realizację działań podstawowych tj. działań 1-9. Podejście Ministerstwa dotyczące podziału alokacji środków na działania podstawowe i działania dodatkowe jest ewolucyjne a nie rewolucyjne. Dodał również, że w 2018 roku Komisja Europejska będzie rozliczała Polskę z wykonania działań podstawowych. Poinformował również, że na następnym posiedzeniu GR ds. KSOW będzie procedowany Plan operacyjny na lata 2018 -2019.

Ad 5 Następnym punktem posiedzenia były wolne wnioski i sprawy różne. Pan Dyrektor Rodzik poinformował o piśmie Pana Premiera Glińskiego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczącym rozważenia powołania w ramach Grupy Roboczej ds. KSOW Podgrupy Tematycznej ds. Zachowania dziedzictwa kulturowego polskiej wsi oraz poprosił o dyskusję na ten temat.

Głos zabrała Pani Orzechowska i powiedziała, że powołanie kolejnej grupy wymagałoby zweryfikowania członków Podgrupy Tematycznej ds. Zachowania dziedzictwa kulturowego polskiej wsi powołanej w poprzedniej perspektywie PROW 2007-2013. Podkreśliła ponadto, że podjęcie inicjatyw na rzecz rozwoju dziedzictwa kulturowego jest jak najbardziej słuszne. Niemniej jednak mając na uwadze kierunki działań określone w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz ustalenia z III posiedzenia w sprawie funkcjonowania tylko trzech grup tematycznych, w tym jednej do spraw konkurencyjności obszarów wiejskich, która miała przyjąć zadania grupy tematycznej ds. młodzieży na obszarach wiejskich i ds. turystyki wiejskiej, wskazała, że zasadne wydaje się, aby aspekt dziedzictwa kulturowego został uwzględniony w zakresie działania grupy ds. konkurencyjności, i tym samym zagadnienia związane z ochroną dziedzictwa kulturowego były rozpatrywane w szerszym kontekście rozwoju obszarów wiejskich.

W dyskusji głos zabrał Pan Ryszard Zarudzki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zaproponował, że zamiast powoływać kolejną grupę może należałoby poszukać środków w Pakcie dla wsi i wokół tego budować dziedzictwo kulturowe polskiej wsi, może z funduszem sołeckim, może utworzyć fundację. Na Fundusz sołecki z budżetu przeznaczane jest co roku około 150 mln zł. Fundusz nie jest wykorzystywany w całości. Część pieniędzy zostaje (ok. 30-40%) i można by je zagospodarować na aktywizowanie mieszkańców także wokół wspierania dziedzictwa kulturowego wsi.

Następnie głos zabrał Pan Kwatera i powiedział, że zachowanie kultury małej ojczyzny jest na pewno bardzo ważne, natomiast należałoby się zastanowić w jakiej formule. Grupa Tematyczna ds. podejścia LEADER się sprawdza bo chodzi o usprawnienie wdrażania LEADER. Pan Kwatera zwrócił również uwagę, że w ramach działania 6 Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju, można by

wypracować wspólne projekty, ponieważ jeżeli jest szansa na współpracę to dobrze ale należałoby to podciągnąć pod działanie 6.

Następnie głos zabrał Dyrektor Rodzik podziękował Panu Krzysztofowi Kwiatkowskiemu z Jednostki Centralnej za prezentację na posiedzeniu Grupy Roboczej oraz nawiązał do Planu Działania na lata 2014-2020. Poinformował, że spotkanie robocze członków grupy odbędzie się w dniu 05.07.2017, na którym będzie dyskusja nad projektem Planu Działania na lata 2014-2020. Powiedział, że uzgodniona, ostateczna wersja zostanie przesłana członkom Grupy roboczej ds. KSOW i będzie procedowana w trybie obiegowym.

Ponownie głos zabrał Wiceminister Ryszard Zarudzki. Pan Minister, zwrócił uwagę na kilka kwestii, w tym Planu Działania KSOW na lata 2014-2020 i prace Ministerstwa nad wieloma działaniami PROW 2014-2020, w tym nad działaniem Współpraca, które daje wsparcie na działanie grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa. Podkreślił, że istotne są doświadczenia zdobyte w latach 2007-2013, jednak w przypadku perspektywy 2014-2020, czasem ma się wrażenie, że trzeba porządkować wszystko od początku i niemalże zaczynać od zera. Istotne jest to, by dalej pracować nad znalezieniem najlepszych rozwiązań, co wciąż czyni Biuro Pomocy Technicznej i Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Na zakończenie swojej wypowiedzi wiceminister Ryszard Zarudzki dodał, że tego typu spotkania dają możliwość rozmawiania o problemach, a dzięki temu ułatwiają znalezienie najlepszych rozwiązań.

Po wystąpieniu Pana Wiceministra Ryszarda Zarudzkiego Pan Dyrektor Rodzik zakończył posiedzenie Grupy Roboczej ds. KSOW.

Podjęte uchwały:

1. Uchwała Nr 19 w sprawie rocznego sprawozdania z realizacji Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2016.
2. Uchwała Nr 20 w sprawie akceptacji zmiany dwuletniego planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2016-2017 z wyłączeniem działania 8 „Plan Komunikacyjny”.

Wnioski i ustalenia z posiedzenia

- W dniu 5 lipca 2017 r. zorganizowane zostanie w MRiRW robocze spotkanie członków Grupy Roboczej ds. KSOW dotyczące zmian w Planie Działania na lata 2014-2020 w celu omówienia propozycji zmian w Planie Działania.
- Plan Działania na lata 2014-2020 będzie procedowany w trybie obiegowym. Uzgodniony dokument zostanie przesłany członkom GR ds. KSOW w terminie do 10 lipca 2017 r. Akceptacja zmian powinna nastąpić do 24 lipca 2017 roku.

Załączniki:

1. Lista obecności
2. Uchwała Nr 19 w sprawie rocznego sprawozdania z realizacji Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za rok 2016
3. Uchwała Nr 20 w sprawie akceptacji zmiany dwuletniego planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2016-2017 z wyłączeniem działania 8 „Plan Komunikacyjny”;

Sporządziła: Izabela Komorowska

Sekretarz Grupy Roboczej ds. KSOW
Jednostka Centralna KSOW

Przewodniczący:

PODSEKRETARZ STANU
Ryszard Zarudzki